

Verslag gesprekken in La Libertad, 2 en 3 januari 2017

Maandag 2 januari

Gesprek met het bestuur van FC Juntos

Aanwezig: Jamileth, Sergio, Pedro, Janery, María del Carmen

Toekomst stedenband

Op de vraag of FC Juntos al plannen heeft geformuleerd voor het komende jaar, wordt aangegeven dat er vooral doorgedaan wordt met de lopende projecten, andere plannen zijn er nog niet gemaakt. Wel ontstond er een discussie over het feit dat het goed zou zijn dat er nieuwe mensen betrokken raken bij FC Juntos, door gericht mensen te vragen waarvan men denkt dat die bereid zijn zich vrijwillig in te zetten, hoewel er bijgezegd werd dat dat niet gemakkelijk is.

Ik heb aangegeven dat er bij DOS ook weinig aanwas van nieuwe mensen is, en dat het sowieso steeds moeilijker is om geld in te zamelen voor projecten. Ook is meegedeeld dat de gemeente Doetinchem de komende drie jaar DOS blijft ondersteunen, maar met een lager bedrag dan voorheen. Dat er geen grote projecten ondersteund gaan worden, maar meer op incidentele basis, op aanvraag van La Libertad.

Verder is uitgelegd dat we nog steeds wachten op de afrekeningen van de projecten in Caminando Juntos 2 en dat we als eenmaal alles is afgerond met het LBSNN we het lidmaatschap zullen opzeggen. Ik heb verteld over de plannen van de doorstart van het LBSNN.

Lopende projecten

Trazabilidad:

De situatie is niet veranderd. Sergio heeft overleg gehad met CEGE/UNAG over de teruggave van het bedrag van 3.360 dollar voor de tweede fase. De eerste reactie hierop was afwijzend. Het probleem is nog steeds dat de overheidsinstantie de oormerken voor een lager bedrag aanbrengt, en minder eisen stelt dan overeengekomen in het contract tussen CEGE en FC Juntos. Jamileth en Sergio gaan een afspraak maken met CEGE in Juigalpa. CEGE heeft de 500 oormerken ontvangen, maar heeft deze niet betaald, dat zou gebeuren naar mate de oormerken gekocht zijn door de boeren. CEGE heeft nog zowel het fonds als de oormerken, dus wil FC Juntos aandringen op teruggave van het geld.

Vivienda:

Van het vijfde huis heeft FC Juntos haar deel afgerond. Op verzoek van de bewoner zijn er wijzigingen aangebracht aan het ontwerp, de meerkosten hiervan zijn voor rekening van de begunstigde. De contracten en facturen van de laatste fase liggen bij de boekhouder in Juigalpa. Die heeft inmiddels het overzicht gemaakt. Van het accountantsbureau zijn ze twee keer langsgeweest, de manier waarop dat ging is FC Juntos niet erg te spreken. Na het tweede bezoek en het opsturen van de bonnen en contracten die volgens de accountant nog ontbraken is er geen contact meer geweest.

Vooran het huis van Jorge, daarachter het huis van Hassel

Het heeft de hele maand december geregend in La Libertad, vandaar dat ze nog niet begonnen zijn met de bouw van het zesde huis, maar dat gaat binnenkort gebeuren. Als deze woning afgerond is, en ze overzicht hebben over de financiën, gaan ze een planning maken voor de bouw van woningen met eigen middelen. Hoeveel woningen per jaar ze denken te bouwen kan nog aangegeven worden.

Bij de al bestaande woningen was er een familie die al 6 jaar niet betaald heeft. Daarover is een rechtszaak gevoerd, de familie moet eruit. Het huis heeft inmiddels een andere eigenaar, die heeft de woning in een keer betaald. Nu is het probleem dat de familie weigert er uit te gaan, maandag 9 januari wordt er een advocaat op afgestuurd.

De afbetalingen voor de huizen van Vivienda VI loopt goed. Er wordt nog geen gebruik gemaakt van automatische incasso's. Sergio gaat informeren bij de bank hoe dit te regelen. Hij vermoedt dat de bank dan een commissie vraagt, en dat de bewoners dan liever zelf bij de bank het geld storten op de rekening van FC Juntos.

Omdat de rekening voor het huizenproject op naam van een stichting staat, moet er voor internetbankieren een aanvraag door het bestuur van FC Juntos ingediend worden. Dat gaan ze regelen, en als dat rond is krijgt Jan de toegangscode.

Voor ontwikkelingen rond de woningcommissie zie dinsdag 3 jan.

Beamer en geluidsinstallatie

Het geld hiervoor staat op de rekening van FC Juntos. Nezel gaat deze week naar Managua voor de aankoop van de beamer. De geluidsinstallatie wordt in Juigalpa gekocht. De bonnen worden tzt gemaild.

Het gesprek ging over op mogelijkheden om eigen middelen te verwerven, want tot nu toe komt er alleen uit het huizenproject geld voor het functioneren van FC Juntos. Geopperd wordt om filmavonden te organiseren voor jongeren of andere leeftijdsgroepen en daarvoor een kleine bijdrage te vragen.

Beleid leningen/voorschotten

Besloten wordt om duidelijk in de notulen van FC Juntos op te nemen dat er geen leningen/voorschotten worden gegeven. Bovendien moeten projectvoorstellen eerst voorgelegd worden aan het bestuur van FC Juntos voor deze naar DOS gestuurd worden.

Asilo de Ancianos

Iedereen is zeer te spreken over het pand. Er zijn wel zorgen over de inrichting en het functioneren. María del Carmen vertelt dat er plannen zijn om een groep 'vrienden van het Asilo de Ancianos' op te richten, die activiteiten ter ondersteuning kunnen organiseren (ook in het buitenland, als voorbeeld noemde ze Italiaanse vrienden van de Padre die net op bezoek waren geweest). Ze geeft aan dat er in La Libertad families zijn waar een opa of oma in huis woont waar niet naar omgekeken wordt, vanwege gebrek aan middelen of tijd. De padre had gevraagd om ondersteuning bij het overtuigen van deze families dat ze de oudere een dagdeel naar het Asilo laten komen.

Voor meer info zie dinsdag 2 jan, bezoek aan Asilo met de padre.

Dinsdag 3 januari

Ontbijtgesprek met don Javier, eigenaar van het hotel Ocón Vargas

Don Javier was niet op de hoogte van de bijeenkomst met de Commissie Toerisme om 2 uur in de middag. De laatste tijd is hij weinig naar de vergaderingen geweest, omdat er alleen maar gepraat werd en er verder niets gebeurde. Zo was er aangekondigd dat er mogelijkheden voor leningen zouden komen voor kleine ondernemers, maar daar is niets van gekomen. Hij is zelf wel contacten aan het leggen, bijvoorbeeld met een boer die een ecologische boerderij heeft en graag bezoekers zou ontvangen. En hij vertelt dat er een onderneemster uit Juigalpa bij hem op bezoek is geweest, en dat zij een reisbureau wil opzetten en La Libertad wil opnemen in haar aanbod. Dit leek mij een zeer nuttig contact, we hebben haar gebeld en afgesproken dat ik haar de volgende dag ga ontmoeten in Juigalpa.

Woningcommissie

Aanwezig: Rosibel Lazo, in vertegenwoordiging van haar dochter María Elda Lazo (begunstigde van de nog te bouwen woning nr. 6), Rebeca Mena, Sergio en Claudia Lazo, Hassel (begunstigde woning nr. 5) en Nezel. Sergio kon helaas niet komen.

Ze zijn allemaal erg blij met hun woning. Bij Rebecca had het lang geduurd voor het water en licht geregeld was, dat is er nu wel, binnenkort gaat ze de woning betrekken. Ze geven aan geen achterstand te hebben met de betalingen, en degenen met een bankrekening vinden een automatische incasso een goed idee.

Sergio had de vorige avond al aangegeven dat het niet duidelijk was wat de bedoeling is van de woningcommissie. Deze groep beaamt dat. In grote lijnen heb ik aangegeven wat de rol zou kunnen zijn van deze commissie, en dat het er ook om gaat dat het roterend fonds zo goed mogelijk werkt, want dan kunnen er meer woningen gebouwd worden. Ze zijn het er allemaal mee eens dat ook andere gezinnen in La Libertad recht hebben op een goede woning.

Het verzoek aan Jan Smit is of hij zijn ideeën over de rol van de commissie op papier wil zetten.

Onderwijs

Gesprek met Janery, de andere commissieleden waren niet in La Libertad, of anderszins verhinderd.

Gisteravond was al meegedeeld dat er voor basisonderwijs geen structureel programma meer gaat komen, maar dat ondersteuning op basis van een voorstel wel mogelijk is.

Janery is het er mee eens dat een enkele voorlichtingsbijeenkomst over seksualiteit en zwangerschap geen zoden aan de dijk zet. Seksuele voorlichting zit wel in het leerprogramma van de twee hoogste groepen van de lagere school, maar heel oppervlakkig. Janery gaat nu samen met de onderwijscommissie een nieuw voorstel uitwerken, in samenwerking met Plan Nicaragua die veel voorlichtingsmateriaal hebben en bereid zijn om workshops te geven. Er zal ook contact gelegd worden met het Ministerie van Gezondheid, want die hebben (of hadden) zogenaamde adolescentenkringen opgezet en hebben ook voorlichtingsmateriaal ontwikkeld.

Janery kan zich wel vinden in de opmerkingen van DOS over het voorstel ondernemende kinderen.

Toerismecommissie

Aanwezig: burgemeester Cenelia Ocón Ruíz; vice burgemeester Aristides Centeno Halleslevens (en later ook 2 assistentes); Henry Suárez van Intur Juigalpa; Prof. Reina, directrice van de school José Reyes Canales; Prof. Luz Marina Ocón, gedelegeerde van Mined; Gustavo Pérez Castro, hoofd politie, Elisabeth, eigenaar internetcafé.

De burgemeester opent de bijeenkomst en geeft aan wat er gedaan is in het kader van het toerismeproject met het LBSNN/Fundación Pellas (de richtingsborden toeristische bezienswaardigheden, trainingen voor personeel restaurants/hotels). Verder is er het toeristisch informatiepunt, dat momenteel gesloten is omdat het vakantie is en zijn er 10 toeristische gidsen opgeleid. Ze noemt de boerenmarkt, die flink gegroeid is (35 families die producten verkopen) en steeds meer bezoekers trekt. Tijdens de vakantieperiode wordt het op het overdekte sportveld van de José Reyes Canales school gehouden. Ook zegt ze dat de gemeente in gebreke is gebleven door geen post toerisme op te nemen in de gemeentelijke begroting voor dit jaar, alleen excursies van bijvoorbeeld folklorische dansgroepen die optredens geven in andere departementen.

De man van Intur vult aan dat ze bezig zijn met het uitwerken van toeristische circuits, die staan in grote lijnen vast maar moeten nog verder uitgewerkt worden. Er moet bijvoorbeeld in kaart gebracht worden welke boerderijen geschikt zijn om te bezoeken en te verblijven. Voor de circuits definitief vastgesteld worden, worden er eerst 'proefbezoeken' georganiseerd. Als alles rond is en de informatie beschikbaar, krijgen we dit toegestuurd.

Het toeristisch informatiepunt zal beter bemensd worden, 7 dagen per week, ook in de vakanties. De kosten hiervan zijn voor de gemeente.

Intur heeft een internetpagina gelanceerd, een toeristische kaart van heel Nicaragua met informatie per gemeente (<http://www.mapanicaragua.com/>), ook La Libertad staat erop.

Het hoofd van de politie stelt voor om de eigenaren van boerderijen, de grote mijn, de kleine mijnbouwers uit te nodigen voor een bijeenkomst, om de coördinatie te verbeteren.

De Jackson-tunnel wordt momenteel verbeterd, een privé-initiatief.

De Coroso-waterval is in verval geraakt, de eigenaar die zich erg ingezet heeft om er een toeristische plek van te maken is overleden, zijn familie heeft nu toegezegd om het weer op te knappen.

Ik heb verteld dat DOS graag een bijdrage wil leveren aan de ontwikkeling van het toerisme, en dat daarvoor een werkgroep is opgericht. En dat we graag van hen horen hoe we dat vorm kunnen geven. Als eerste reactie kwamen er concrete projecten naar voren, als het verbeteren van de bewegwijzering, het aanleggen van een verhard wandelpad naar het kruis op de berg, omdat een stuk in de regentijd onbegaanbaar is. De assistente van de burgemeester oppert een hangbrug om vanuit het park naar het kruis te kunnen lopen. Ook wordt genoemd dat er mooie natuurplekken (als de berg Tumbé, bij boeren) cabañas zouden moeten komen, om iets te nuttigen en om te verblijven.

En advies, kennisuitwisseling is altijd welkom, maar op welke manier bleef vaag.

Bekijken Asilo de Ancianos met Padre Almer

Padre Almer heeft uitgebreid uitgelegd welke veranderingen hij aangebracht heeft ten opzichte van het ontwerp van de mijn. Hierdoor is het een stuk eenvoudiger en goedkoper geworden. De weg voor het Asilo wordt momenteel bestraat, gefinancierd door de mijn. Dit had ook als groot voordeel dat padre Almer kon aangeven waar hij de riolering- en drinkwateraansluiting wilde hebben. Ook werden toevallig de huizen aan de overkant op het elektriciteitsnet aangesloten, dus kon het Asilo gelijk meegenomen worden.

De nog te bouwen kamers wil hij ook anders aanleggen dan in het oorspronkelijk plan, zodanig dat het geheel een gesloten vierkant vormt (en de koeien en paarden niet meer dwars over het terrein kunnen lopen). Er is nog materiaal over van de vorige fase. Hij wil beginnen met de bouw van de kamers, ook al is er nog niet voldoende geld. Hij gaat ervan uit dat de mijn wel over de brug komt om het laatste deel bij te leggen.

Hij wil een zelfde soort medicijnuitgifte-punt als nu in het parochiehuus onderbrengen in het Asilo, uit de opbrengst daarvan wordt de medewerker betaald, die ook andere dingen kan doen voor het asilo. Via het Ministerie van Gezondheid wil hij een gespecialiseerde verpleegster regelen, en ook een arts die op gezette tijden aanwezig is.

Het bereiden van de maaltijden voor de ouderen zal in het nieuwe pand gebeuren, de keuken moet wel helemaal nieuw ingericht worden, want de maaltijden voor kinderen blijft op de oude plek. Over de inrichting van het Asilo en het betalen van de vaste lasten, personeelskosten en dergelijke maakt hij zich geen zorgen. "Dat gaat wel goed komen, met God's hulp", zegt hij met een glimlach.

Gesprekken met Nezel

Tussen de bedrijven door heb ik overlegd met Nezel, met name over de financiële verantwoording van het huizenproject. Afsproken is dat ze het financiële overzicht van de afbetalingen door de bewoners gaat bijwerken, en dan zal ze het opsturen. Ook de maandelijkse bankoverzichten zal ze scannen en mailen, dat zal ze in het vervolg elke maand doen.

Het plan was om de bonnen en contracten van de laatste woning te bekijken en te ordenen om vervolgens een overzicht naar de accountant te sturen. Maar de bonnen en contracten liggen bij de boekhouder in Juigalpa, en de kantoorcomputer had het begeven, dus konden we niet bij de excel-documenten (de computer is dinsdagmiddag gerepareerd en Nezel heeft nu een usb-stick gekocht zodat ze altijd een backup heeft).

Algemeen

De drinkwatervoorziening is verbeterd, het gaat nog steeds per sector, maar men heeft nu wel vaker water. Als het veel regent (zoals afgelopen maand) is de rivier te troebel en kan de zuiveringsinstallatie het niet aan en is er dus langer geen water. Iedereen die ik gesproken heb is positief over de verbetering.

De markt en bushalte zijn nog niet klaar. Over deze plannen is men een stuk minder positief, veel te ver weg.

De brandweerkazerne is wel klaar.

Meerdere straten zijn verhard, door de mijn en door de gemeente.

Verder zijn er opeens een heleboel comedores (kleine eethuisjes) bijgekomen.

Woensdag 4 januari

Gesprek met Lenys Acevedo, eigenaar Mytour

In Juigalpa afgesproken met Lenys, een contact van don Javier van het hotel. Ze is een reisburo aan het opzetten in Juigalpa om bezoekers ook deze kant van het land op te laten komen. Ze heeft samen met don Javier verschillende mogelijkheden in La Libertad bekeken. Ze denkt aan bijvoorbeeld een tour om het proces van goudelven te laten zien of wandelingen naar ecologische boerderijen. Ze is bezig met het maken van een internetpagina en filmpjes op youtube. En ze heeft contacten met andere reisbureaus en hotels in Managua. Ze lijkt me een goed contact voor het aantrekken van bezoekers, en ik heb haar beloofd dat als haar internetpagina en ander informatie klaar is wij dat op onze pagina zullen melden.

Monic Schaapveld, 5 januari 2017